ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЗРЭ КЪЫДОКІ

№68 (22.226) ● 2012 гъэм мэлыжьыхьым (апрелым) и 17, гъубж ● Тхъэмахуэм тхуэ къыдокІ ● И уасэр соми 3-щ ●

adyghe@mail.ru
adyghepsale.ru

● КъБР-м и Парламентым и Президиумым

Полномочнэ лЫкІуэм зыхуагъэзэну траухуэ

КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зи чэзу зэйущІэ иригъэкІуэкІащ республикэм законхэр кьыдэзыгъэкІи орган нэхъыщхьэм и Унафэщ Чеченов Анчар. Абы Іуэху зэмылІэужьыгъуэу 14-м щыхэпльащ. Депутатхэм унафэ ящащ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Парламентым и зи чэзу зэйущІэр 2012 гъэм мэлыжьыхьым и 26-м иригъэкІуэжкІыну.

ЩІыПІэ унафэр зегъэкІуэныр зэ щыналъэхэм я социально-экономикэ зыужьыныгъэмрэ я ІуэхуэхэмкІэ комитетым и унафэщІ Берд Хьэзрэтэлий кьыдэхуэсахэм я пащхьэ кьриульхьащ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и административнэ-щыналъэ зэхэлъыкІэм и Іуэхуэкіэ» Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Законым и 7 статьям эхъуэкІыныгъэхэр эхъуэхъэным теухуауэ» республикэм и законым и проектыр.

ЕгъэджэныгъэмрэщІэныгъэмкІэ комитетым и унафэщІ Дадэ Мурэд тепсэлъыхьащ «ЕгъэджэныгъэмиІуэхуэкІэ» Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Законым хэльхьапхъэу кьалытэ эхъуэкІыныгъэхэм. Законопроектым кьеГъуэн егъэджэныгъэм и Іэнатіэм иджырей информацэ, телекоммуникацІэ технологиехэр кьыщыгъэсэсэлъыным пыщІа Іуэхуэхэр хабзэкІэ зэрыгъэблагъэкІыр егъэфІэкІуэн хуейуэ. Дадэ Мурэд Президиумым хэтхэм я пащхьэ апхуэдэу кьриульхьащ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм псэупІэм екъэлІа Іуэхуэхэр зэрыщыгъэблагъэкІым теухуауэ» КъБР-м и Законым и 2 статьямрэ «Сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу къэна сабийхэмрэ КъБР-м щадэІэпыкьунымкІэ адэкІи лэжьыпхъэхэм я Іуэхуэкіэ» КъБР-м и Законым и 6 статьямрэ эхъуэжьныгъэхэр хэльхьэным теухуауэ» законопроектыр. Комитетым и унафэщІым зэрыжиІамкІэ, а документыр ягъэхъэзыращ сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу къэна сабийхэмрэ псэупІэкІэ кьыуэрыуэрагъэпэщым екъэлІауэ Урысей Федерацэм и закон щхьэхуэхэм эхъуэжьныгъэхэр зэрыхахьхьам кьыхэкІыу. Законопроектым ебзыху сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу къэна сабийхэмрэ ящыщу псэупІэ эратын хуейхэм я спискэхэр зэрыгъэхальхьэр, тыншыпІэ проги зиІэ псэупІэ эыхуахьын хуей цІыхуэхэр КъБР-м и Гъэзэщлъ-гъаблэгъащ. Нобэ екІуэкІыну зэйущІэм лъэныкъуитІыр щытепсэлъыхьынущ. КъэралитІым я зэныбжьэгъуэ зэпыщІэныгъэхэм, я зэдалэжьэныгъэм, абы политикэ Іуэхуэ хьыкъэу адэкІэ зэрызрагъэужьынум. Министрхэр дунейпсо гуГъуехьхэм екъэлІа я Іуэху еплъыкІэхэмкІэ зэдзгуэшэнущ.

Гъатхасэм и гуащІэгъэущ

АДЫГЕЙ. ***Республикэм гъатхэсэм пасэу щыщІадзащ. Гектар мини 110-м щыщу мини 4-м щІигъум жьлэхэр хагъэзэгъащ. Нэхъыбэу трагъэ сэхуранмр, джэш хъурейр, зэнтхэр.***

ГЪАТХАСЭМ кьыдэкІуэу бжьыкьэхэ КъБР-м и Гъэзэр япщІэ. ЩІыгъэпшэрхэр гъавэ щІапІэм и процент 80-м ирахьэлІащ. Гъатхэ лэжьыгъэм экІэ эратакъым Адыгейкэрэ Тохъутэмыкъуей куеймрэ я мэкъумэшыщІэхэм.

Зэгурыуэныгъэхэр зэращІылІэ

АБХЪАЗ. ***Республикэм къэрал щыІэ ІуэхуэхэмкІэ и министр Чирикбэ Вячеслав лэжьыгъэ Іуэхуэкіэ Москва щыІащ.***

КЪУЛЫКЪУЩІЭР Урысей къэрал щІыІэ ІуэхуэхэмкІэ и министр Лавров Сергей ирикІуэ властым и органу апхуэдэ хуитныныгъэхэр дзгъэкІынымкІэ полномочиехэр зыбгъэдэлъым зэрыдгъэлажьэ щыкІэр.

Абы кьыдэкІуэу, мы документым кьыхэрыщІыгъэльэгъуамкІэ, сабий зеиныжьэм, адэ-анэм я жьауэм щІымытыж сабийхэм зэращыщым кьыхэкІыу, псэупІэ зратыну хуеяхэр зи ныбжьыр илъэс 23-м фІэкІаеэри апхуэдэ гупым хабжэ псэупІэ унэкІэ кьыхэзрагъэпэщыжу.

Законым тетынымкІэ, хабзэр хъумэнымкІэ, жылагъуэ шынагъуэншагъэмкІэ комитетым и унафэщІым и кьудэзэ Шумахэу Арсен Президиумым хэтхэр щыгъуазэ ящІащ Къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІ. министерствэу Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щыІэм щылажьэхэм я бжьыгъэм хэгъэхьуэным теухуауэ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Парламентым ХФ-м и Президентым и полномочнэ лЫкІуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыІэ Хлопонин Александр зэрыщыхуигъазэм и проектым. Фигу кьэдгъэкІыжьынщ иджырей зэманым хабзэр нэгъэсауэ хъума хьун папщІэ Къэбэрдей-Балькъэрым полицэм и лэжьакІуэхэр кьыхэзремэщІэкІым КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зэйущІэм щытепсэлъыхьауэ зэрыщытар. Абы щыгъуэ Правительствэм хуэхаха зэманым хихьыдзу доклад ищІащ къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІэ министру КъБР-м щыІэ Васильев Сергей. Абы щыгъуэ министрри депутатхэри зэхэкьылэгъу хьуащ Къэбэрдей-Балькъэрым щыщыІэ щІыкІэр иджыри зэрыгугъумкІэ, хабзэм кьемызэтэныр ІэщІ кьэзыщта экстремист гупхэм зэрныгъэщхьуэ кьыхэзрекьымкІэ. Илъэс кІуэм зэфІагъэкІаеэр мымащІэми, террористхэмрэ экстремистхэмрэ ялэжь щІэпхъаджагъэхэм я бжьыгъэм кІрыкьуасьым. Президиумым хэтхэр полномочнэ лЫкІуэм зэрызыхуагъазэм тепсэлъыхьащ икІи а тхыгъэр КъБР-м и Парламентым и зэйущІэм кьыщыхальхьэну трауХуэщ.

ЛэжьыгъэмкІэ, социальнэ политикэмрэ узынщагъэр хьумэныкІэ комитетым и унафэщІ Жанатаев Сэлим кьыхилъхьащ «Политикэ зэрыныгъэхэр зэрыхальхьам кьыхэкІыу. Законопроектым ебзыху сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ псэупІэкІэ кьыуэрыуэрагъэпэщым екъэлІауэ Урысей Федерацэм и Законым и 16 статьям эхъуэжьныгъэхэр хальхьэну. Доклад зыщІам зэрыжиІамкІэ, хей ящІыжаХэмрэ политикэ зэлымыгъэ зыкІэлыыэрахьауэ кьалытагъэмрэ соицальнэ дэІэпыкуныгъэ етыныкІэ кьалэнхэм федеральнэ законодательствэм ипкъ иткІэ зыбгъэдэлъыр УФ-м и субъектыр. Абы кьыхэкІыу, ищхьэкІэ кьыщыгъэльэгъуэ цыхухэр щыпсэу субъектым ельытауэ, дэІэпыкъуныгъэу иратри икъуэкІэ хуабжьу зэщхьэщокІ. «Мы дэІэпыкъуныгъэр кьыхэзрыбгурыІуэн хуейр цыхуэм политикэ зэлымыгъэ зэрырахам кьыхэкІыу ищэча бэлъхьымрэ фІэкІуэда мылькумрэ кьэралым хуипшынэжу аращ, абы кьыхэкІыу а дэІэпыкъуныгъэр кьэралым и щІыналъэ псоми щызэхуэдизу щытын хуейщ. Зи гугъу тщІы законопроектыр зыгъэготыжу, щІыхьэр хэлъ щІэныгъэ зэрыгъэлажьэ щІыкІэр.

Абы кьыдэкІуэу, мы документым кьыхэрыщІыгъэльэгъуамкІэ, сабий зеиныжьэм, адэ-анэм я жьауэм щІымытыж сабийхэм зэращыщым кьыхэкІыу, псэупІэ зратыну хуеяхэр зи ныбжьыр илъэс 23-м фІэкІаеэри апхуэдэ гупым хабжэ псэупІэ унэкІэ кьыхэзрагъэпэщыжу.

Законым тетынымкІэ, хабзэр хъумэнымкІэ, жылагъуэ шынагъуэншагъэмкІэ комитетым и унафэщІым и кьудэзэ Шумахэу Арсен Президиумым хэтхэр щыгъуазэ ящІащ Къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІ. министерствэу Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щыІэм щылажьэхэм я бжьыгъэм хэгъэхьуэным теухуауэ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Парламентым ХФ-м и Президентым и полномочнэ лЫкІуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыІэ Хлопонин Александр зэрыщыхуигъазэм и проектым. Фигу кьэдгъэкІыжьынщ иджырей зэманым хабзэр нэгъэсауэ хъума хьун папщІэ Къэбэрдей-Балькъэрым полицэм и лэжьакІуэхэр кьыхэзремэщІэкІым КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зэйущІэм щытепсэлъыхьауэ зэрыщытар. Абы щыгъуэ Правительствэм хуэхаха зэманым хихьыдзу доклад ищІащ къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІэ министру КъБР-м щыІэ Васильев Сергей. Абы щыгъуэ министрри депутатхэри зэхэкьылэгъу хьуащ Къэбэрдей-Балькъэрым щыщыІэ щІыкІэр иджыри зэрыгугъумкІэ, хабзэм кьемызэтэныр ІэщІ кьэзыщта экстремист гупхэм зэрныгъэщхьуэ кьыхэзрекьымкІэ. Илъэс кІуэм зэфІагъэкІаеэр мымащІэми, террористхэмрэ экстремистхэмрэ ялэжь щІэпхъаджагъэхэм я бжьыгъэм кІрыкьуасьым. Президиумым хэтхэр полномочнэ лЫкІуэм зэрызыхуагъазэм тепсэлъыхьащ икІи а тхыгъэр КъБР-м и Парламентым и зэйущІэм кьыщыхальхьэну трауХуэщ.

ЛэжьыгъэмкІэ, социальнэ политикэмрэ узынщагъэр хьумэныкІэ комитетым и унафэщІ Жанатаев Сэлим кьыхилъхьащ «Политикэ зэрыныгъэхэр зэрыхальхьам кьыхэкІыу. Законопроектым ебзыху сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ псэупІэкІэ кьыуэрыуэрагъэпэщым екъэлІауэ Урысей Федерацэм и Законым и 16 статьям эхъуэжьныгъэхэр хальхьэну. Доклад зыщІам зэрыжиІамкІэ, хей ящІыжаХэмрэ политикэ зэлымыгъэ зыкІэлыыэрахьауэ кьалытагъэмрэ соицальнэ дэІэпыкуныгъэ етыныкІэ кьалэнхэм федеральнэ законодательствэм ипкъ иткІэ зыбгъэдэлъыр УФ-м и субъектыр. Абы кьыхэкІыу, ищхьэкІэ кьыщыгъэльэгъуэ цыхухэр щыпсэу субъектым ельытауэ, дэІэпыкъуныгъэу иратри икъуэкІэ хуабжьу зэщхьэщокІ. «Мы дэІэпыкъуныгъэр кьыхэзрыбгурыІуэн хуейр цыхуэм политикэ зэлымыгъэ зэрырахам кьыхэкІыу ищэча бэлъхьымрэ фІэкІуэда мылькумрэ кьэралым хуипшынэжу аращ, абы кьыхэкІыу а дэІэпыкъуныгъэр кьэралым и щІыналъэ псоми щызэхуэдизу щытын хуейщ. Зи гугъу тщІы законопроектыр зыгъэготыжу, щІыхьэр хэлъ щІэныгъэ зэрыгъэлажьэ щІыкІэр.

Абы щыгъуэ Правительствэм хуэхаха зэманым хихьыдзу доклад ищІащ къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІэ министру КъБР-м щыІэ Васильев Сергей. Абы щыгъуэ министрри депутатхэри зэхэкьылэгъу хьуащ Къэбэрдей-Балькъэрым щыщыІэ щІыкІэр иджыри зэрыгугъумкІэ, хабзэм кьемызэтэныр ІэщІ кьэзыщта экстремист гупхэм зэрныгъэщхьуэ кьыхэзрекьымкІэ. Илъэс кІуэм зэфІагъэкІаеэр мымащІэми, террористхэмрэ экстремистхэмрэ ялэжь щІэпхъаджагъэхэм я бжьыгъэм кІрыкьуасьым. Президиумым хэтхэр полномочнэ лЫкІуэм зэрызыхуагъазэм тепсэлъыхьащ икІи а тхыгъэр КъБР-м и Парламентым и зэйущІэм кьыщыхальхьэну трауХуэщ.

ЛэжьыгъэмкІэ, социальнэ политикэмрэ узынщагъэр хьумэныкІэ комитетым и унафэщІ Жанатаев Сэлим кьыхилъхьащ «Политикэ зэрыныгъэхэр зэрыхальхьам кьыхэкІыу. Законопроектым ебзыху сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ псэупІэкІэ кьыуэрыуэрагъэпэщым екъэлІауэ Урысей Федерацэм и Законым и 16 статьям эхъуэжьныгъэхэр хальхьэну. Доклад зыщІам зэрыжиІамкІэ, хей ящІыжаХэмрэ политикэ зэлымыгъэ зыкІэлыыэрахьауэ кьалытагъэмрэ соицальнэ дэІэпыкуныгъэ

● КъБР-м и Парламентым и Президиумым

Полномочнэ лЫкІуэм зыхуагъэзэну траухуэ

КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зи чэзу зэйущІэ иригъэкІуэкІащ республикэм законхэр кьыдэзыгъэкІи орган нэхъыщхьэм и УнафэщІ Чеченов Анчар. Абы Іуэху зэмылІэужьыгъуэу 14-м щыхэпльащ. Депутатхэм унафэ ящащ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Парламентым и зи чэзу зэйущІэр 2012 гъэм мэлыжьыхьым и 26-м иригъэкІуэжкІыну.

ЩІыПІэ унафэр зегъэкІуэныр зэ щыналъэхэм я социально-экономикэ зыужьыныгъэмрэ я ІуэхуэхэмкІэ комитетым и унафэщІ Берд Хьэзрэтэлий кьыдэхуэсахэм я пащхьэ кьриульхьащ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и административнэ-щыналъэ зэхэлъыкІэм и Іуэхуэкіэ» Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Законым и 7 статьям эхъуэжьныгъэхэр хэльхьэным теухуауэ» республикэм и законым и проектыр.

ЕгъэджэныгъэмрэщІэныгъэмкІэ комитетым и унафэщІ Дадэ Мурэд тепсэлъыхьащ «ЕгъэджэныгъэмиІуэхуэкІэ» Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Законым хэльхьапхъэу кьалытэ эхъуэжьныгъэхэм. Законопроектым кьеГъуэн егъэджэныгъэм и Іэнатіэм иджырей информацэ, телекоммуникацІэ технологиехэр кьыщыгъэсэсэлъыным пыщІа Іуэхуэхэр хабзэкІэ зэрыгъэблагъэкІыр егъэфІэкІуэн хуейуэ. Дадэ Мурэд Президиумым хэтхэм я пащхьэ апхуэдэу кьриульхьащ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Законым и 2 статьямрэ «Сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ КъБР-м щадэІэпыкьунымкІэ адэкІи лэжьыпхъэхэм я Іуэхуэкіэ» КъБР-м и Законым и 6 статьямрэ эхъуэжьныгъэхэр хэльхьэным теухуауэ» законопроектыр. Комитетым и унафэщІым зэрыжиІамкІэ, а документыр ягъэхъэзыращ сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ псэупІэкІэ кьыуэрыуэрагъэпэщым екъэлІауэ Урысей Федерацэм и закон щхьэхуэхэм эхъуэжьныгъэхэр зэрыхальхьам кьыхэкІыу. Законопроектым ебзыху сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ ящыщу псэупІэ эратын хуейхэм я спискэхэр зэрыгъэхальхьэр, тыншыпІэ проги зиІэ псэупІэ эыхуахьын хуей цІыхуэхэр КъБР-м и Гъэзэщлъ-гъаблэгъащ. Нобэ екІуэкІыну зэйущІэм лъэныкъуитІыр щытепсэлъыхьынущ. къэралитІым я зэныбжьэгъуэ зэпыщІэныгъэхэм, я зэдалэжьэныгъэм, абы политикэ Іуэхуэ хьыкъэу адэкІэ зэрызрагъэужьынум. Министрхэр дунейпсо гуГъуехьхэм екъэлІа я Іуэху еплъыкІэхэмкІэ зэдзгуэшэнущ.

«Нарт» командэр утыку кьохьэж

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. ***Республикэм и спорт гъэщІэм мыхьэнэшхуэ зиІэ зэхъуэмыныгъэ ягъуэт. Илъэс 11 дакІауэ утыку кьохьэж Черкесск и «Нарт» тодджэгу командэ щІэрыІуэр.***

ФУТБОЛЫМКІЭ Ставрополь крайм и чемпионат зэІуахэм хьыкъу иригъэкІуэкІа ятэ зэйущІэр КъШР-м и Іэтащхьэ Темрезов Рашид итэ топымкІэ кьыщІадзащ. Ар и щІалэгъуэм футболым дихьэхыу щытащ, ноби гулъытэ зыхуищІхэм ящыщщ. Іэтащхьэм зэйущІэм кьрихьэлІахэм, тодджэгуэм фІэкъуэ псальэхэмкІэ захуигъаазэри, «Нартым» екъулІэныгъэхэр зыІэригъэхьэмэ зэрригуапэри жиІащ.

УЭРДОКЪУЭ Женя.

Республикэм щыпсэухэм ящІэн папщІэ

ІУЛЪХЬЭ зэрызэІэпахым, коррупцэм пыщІа Іуэхуэхэр зэралэжьым е ялэжьыну зэрызагъэхьэзырым теухуа хьыбархэм фыщыгъуазэмэ, сыт хуэдэ зэманми фыпсалъэ хьунущ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Администрацэм и деж щыІэ **8(8662) 47-17-79, 47-32-56** телефонхэмкІэ.

Дунейм щыхъуэ республикэхэм

Гъэзэщлъ

Ди къэрал щыІэ Адыгэ Республикэм и «Налмэс» къэрал академическэ къэфакІуэ гупыр. Профсоюзхэм щІэнхабзэмкІэ я унэм абы щигъэлъэгъуам концертКІэ уеджэнкІэ мащІэт, ар театр тепльэгъуэ хьурт.

ЛЪЭПКЪ макъамэ дахэхэр щІэту, еІуу ес бзылъхъугъэхэм тутыкум кьрахьащ адыгэм кьыдекІуэкІ хабзэхэр. Къэбэрдей-Балькъэрым щыпсэу цыхуэхэм, кьафэр зи лъым хэтхэм, яфІэгъэщІэгъэным а псом хальэгъуэну фІэщщІыгъуейми, ар гупым хуэфІэкІащ. Абы щыхьэт техьуэрт Іэгуауэщхуэр яІэту концертеплъхэр.

Я щыгъэн дахэм, макъамэ екІум, кьафэм и «тхупчъэщІыпхъэ» удэзыхьэхым, артистхэм я зыІыгъыкІэм, нэгъэущІхэм кьэдгъэзыным а псом хальэгъуэну фІэщщІыгъуейми, ар гупым хуэфІэкІащ. Абы щыхьэт техьуэрт Іэгуауэщхуэр яІэту концертеплъхэр.

Я щыгъэн дахэм, макъамэ екІум, кьафэм и «тхупчъэщІыпхъэ» удэзыхьэхым, артистхэм я зыІыгъыкІэм, нэгъэущІхэм зэрыгъэзыгъэным а псом хальэгъуэну фІэщщІыгъуейми, ар гупым хуэфІэкІащ. Абы щыхьэт техьуэрт Іэгуауэщхуэр яІэту концертеплъхэр.

● Гъуэзджэ

«Налмэсыр» къофэ

Сурэтхэр **ТОЛГУРОВ Камал** трихащ.

«Налмэсыр» зыгъасэ Къул Мухьэмэд налшыкдэсхэм фІыщІэ яхуещІ.

«Балкария» ансамблым къыбгъдэкІ удз гъэгъахэр.

Дунейм щыхъуэ

Цыху 47-рэ зэкІуэдащ талибхэр Афганистаным и власть Іуэхущапхъэм теуэзауэ псо иращІылІа ныжь.

Всэмахуэрэ дыгъасэрэ я закъуэ «Талибан» зэщІэхъеенигъэм и зауэлІу Кабул щыкІащ щыху 36-рэ, зыр гъэрящащ. Афганистаным и дзэм щыщу зэкІуэдащ 8, уЗгъэхуэщ 10. КъищынэмыщІауэ я зэхуэхъэхэм кьыщаукІащ мамыру псэухэм ящыщу иджыри цІыхуищ.

Нобэ Кабул щытыкІэр щыгъэтеувэжащ, кьалэм и шынагъуэншагъэр Ізмал тКІийхэмкІэ кьыхэзрагъэпэщ, хэкъуэзауэ яхьымэ правительствэмрэ хамэ къэралхэмрэ я Іуэхуэщапхъэ псори.

Фигу кьэдгъэкІыжьынщи, Кабудэрэ Афганистаным и провинцэ зыбжанэмрэ «Талибан» зэщІэхъеенигъэм хэтхэр щытеуащ къэрал Іуэхущапхъэхэм, я президентым и лэжьакІуэ унэмк хэту. Парламентым, вице-президентым, хамэ я кьрал посольствэхэм зэгурыІуауэ теуахэр я нэхъ машІэрауэ гупих мэхъу. Псом хуэмыдэу удын нэхъ зрадзар США-м, Индиелыльым, ФРГ-м, Японием я посольствэхэращ.

Янэ гупыр нэсащ

ООН-м и кІэлъыплъакІуэхэм я янэ гупыр щыхуи 6 хьуауэ Дамаск нэсащ икІи дыгъуасэ лэжьэн щІадзащ.

ООН-мрэ Хьэрыш Къэралыгъуэхэм я Лигэмрэ (ЛАГ) и лЫкІуэм и пресс-секретарь Фуэзи Ахьмэд зэрызэлъмкІэ, адрей кІэлъыплъакІуэ 25-р Сирием нэсынущ нобэ-пщэдей.

ООН-мрэ ЛАГ-мрэ я лЫкІуэ Аннан Кофи Сириер гъэрыт щытыкІэ хьэлъэм кьыхэшыным теухуауэ игъэхьэзырра икІи нобэ лажьэ планым ипкъ иткІэ, апхуэдэ кІэлъыплъакІуэхэм я бжьыгъэр пІалъэ пщыхьэкІам кьрихубыдэу нэсынущ цІыху 250-м. Абыхэм я кьалэнщ Сирием и правительствэм и дзэмрэ ІэщІэкІэ зэщІэуэзда оппозициэмрэ ООН-м и ЩынагъуэншагъэмкІэ и Советым и резолюцэр зэрагъэзащІэм кІэлъыплъныр.

ИкІи мэлъатэ

США-м и «ТерраФьюджиа» компанием щІедзэ авиа-автомобиль псынщІэхэр кьыщІигъэкІыну.

А транспорт лЫуэжьыгъуэщІэр гъэунэхуным пыщІа лэжьыгъэ псори дагъуэнщІу зэфІэкІащ. Иджы ар япэу дуней псом щагъэлъэгъунущ мэремым зэхэтыну «Нью-Йорк и автосалоным». Къэзылъэтьхь автомашинэхэр ящэн щІадзэнущ етІанэгъэ.

А автомобилым цІыхуитІ кьудей ихуэну аращ. Абы уэгум зыхуэІэтынущ гъэзэгу захуэм тету и псынщІатъ нэхъ ни дыдэм хуэдизкІэ метр 800 кьижа ныжь. Автомобилым метр щитхукІэ нэхъ льагэу зыхуэІэтынукъыми, ар кхъуэльхьатэу кьалытэнукъым къэрал куэдым. Абы кьыхэкІыуи, къэзылъэтьхьыну хуит зыщІ щыхьэт техьльхьэ имыІэу ягъэлажьэну Іэмал ягъуэт. Псальэм папщІэ, США-ми Европеоюзми метр 500-кІэ фІэкІа зызымыІэт транспортым кьилъэтьхьыну хуит щащІ, абы папщІэ щыхьэт техьльхьэ щхьэхуэ хуэмыныкъуэу.

Автомобилым лъэтэн ипэ метри 8 зи кІыхьагъ дамэхэр кьызэкъуех, кьэтІысэхьжмэ, ахэр зэкІуэщІельхьэж и кузовым и кІыхьагъкІэ.

Авиа-автомобилым и уасэщ доллар мин 279-рэ. А уасэр «Террафьюджиа» компаниием ираташ щІыхуи 100-м щІигъум, етІанэгъэ япэу зэпкрылъхьэр зыІэрагъхьэн папщІэ.

НОБЭ

t Гемофилием и дунейпсо махуэщ

t Сирие Хьэрыш Республикэм и лъэпкъ туфІэгъуэщ - 1946 гъэм Инджылъэзымрэ Франджымрэ я дзэр абы и щІыналъэм ирашыкри щхьэхуитныныгъэр ягъуэгъажащ.

t Къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІэ органэм я ветеранхэм я махуэщ

t Илъэс 20 и пэ Москва щекІуэкІащ щІхуэбэ депутатхэм я ВГ и лЫкІуэм и пресс-секретарь Фуэзи Ахьмэд зэрызэлъмкІэ, адрей кІэлъыплъакІуэ 25-р Сирием нэсынущ нобэ-пщэдей.

t Мэлыжьыхьым и 17 - 18-хэм Москва щыІэхэтынущ гъэкъэ екІуэкІ «Урысей Арктикэм и щІыдагъэмрэ газымрэ» 2-нэ дунейпсо конференцыр.

t Цирким и дунейпсо махуэщ

Дунейм и щытыкІэнур:

«meteoinfo@yandex.ru» сайтым къыхэритымкІэ, нобэ Налшык уэшх къыщещхьынущ, хуабэу махуэм градус 16 - 18, жэщым градус 12 - 14 щыІэнущ.

Дыгъэр кьыщІэкІынущ сыхьэти 6-рэ дакьикъэ 19-м, кьуажьэкъынущ сыхьэт 19-рэ дакьикъэ 51-м.

Хьэуам и псыІагъыр кьытІэсэнущ процент 62 - 78-м.

Подготовил зыхъуэхъурыр **ГЪУЩІО Зариф.**

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Напэм техуэр жьэм жеІэф.

Гъатхасэм и гуащІэгъэущ

АДЫГЕЙ. ***Республикэм гъатхэсэм пасэу щыщІадзащ. Гектар мини 110-м щыщу мини 4-м щІигъум жьлэхэр хагъэзэгъащ. Нэхъыбэу трагъэ сэхуранмр, джэш хъурейр, зэнтхэр.***

ГЪАТХАСЭМ кьыдэкІуэу бжьыкьэхэ КъБР-м и Гъэзэр япщІэ. ЩІыгъэпшэрхэр гъавэ щІапІэм и процент 80-м ирахьэлІащ. Гъатхэ лэжьыгъэм экІэ эратакъым Адыгейкэрэ Тохъутэмыкъуей куеймрэ я мэкъумэшыщІэхэм.

Зэгурыуэныгъэхэр зэращІылІэ

АБХЪАЗ. ***Республикэм къэрал щыІэ ІуэхуэхэмкІэ и министр Чирикбэ Вячеслав лэжьыгъэ Іуэхуэкіэ Москва щыІащ.***

КЪУЛЫКЪУЩІЭР Урысей къэрал щІыІэ ІуэхуэхэмкІэ и министр Лавров Сергей ирикІуэ властым и органу апхуэдэ хуитныныгъэхэр дзгъэкІынымкІэ полномочиехэр зыбгъэдэлъым зэрыдгъэлажьэ щІыкІэр.

Абы кьыдэкІуэу, мы документым кьыхэрыщІыгъэльэгъуамкІэ, сабий зеиныжьэм, адэ-анэм я жьауэм щІымытыж сабийхэм зэращыщым кьыхэкІыу, псэупІэ зратыну хуеяхэр зи ныбжьыр илъэс 23-м фІэкІаеэри апхуэдэ гупым хабжэ псэупІэ унэкІэ кьыхэзрагъэпэщыжу.

Законым тетынымкІэ, хабзэр хъумэнымкІэ, жылагъуэ шынагъуэншагъэмкІэ комитетым и унафэщІым и кьудэзэ Шумахэу Арсен Президиумым хэтхэр щыгъуазэ ящІащ Къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІ. министерствэу Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щыІэм щылажьэхэм я бжьыгъэм хэгъэхьуэным теухуауэ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Парламентым ХФ-м и Президентым и полномочнэ лЫкІуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыІэ Хлопонин Александр зэрыщыхуигъазэм и проектым. Фигу кьэдгъэкІыжьынщ иджырей зэманым хабзэр нэгъэсауэ хъума хьун папщІэ Къэбэрдей-Балькъэрым полицэм и лэжьакІуэхэр кьыхэзремэщІэкІым КъБР-м и Парламентым и Президиумым и зэйущІэм щытепсэлъыхьауэ зэрыщытар. Абы щыгъуэ Правительствэм хуэхаха зэманым хихьыдзу доклад ищІащ къэрал кІуэщІ ІуэхуэхэмкІэ министру КъБР-м щыІэ Васильев Сергей. Абы щыгъуэ министрри депутатхэри зэхэкьылэгъу хьуащ Къэбэрдей-Балькъэрым щыщыІэ щІыкІэр иджыри зэрыгугъумкІэ, хабзэм кьемызэтэныр ІэщІ кьэзыщта экстремист гупхэм зэрныгъэщхьуэ кьыхэзрекьымкІэ. Илъэс кІуэм зэфІагъэкІаеэр мымащІэми, террористхэмрэ экстремистхэмрэ ялэжь щІэпхъаджагъэхэм я бжьыгъэм кІрыкьуасьым. Президиумым хэтхэр полномочнэ лЫкІуэм зэрызыхуагъазэм тепсэлъыхьащ икІи а тхыгъэр КъБР-м и Парламентым и зэйущІэм кьыщыхальхьэну трауХуэщ.

ЛэжьыгъэмкІэ, социальнэ политикэмрэ узынщагъэр хьумэныкІэ комитетым и унафэщІ Жанатаев Сэлим кьыхилъхьащ «Политикэ зэрыныгъэхэр зэрыхальхьам кьыхэкІыу. Законопроектым ебзыху сабий зеиныжьэмрэ адэ-анэм я жьауэм щІымытыжу кьэна сабийхэмрэ псэупІэкІэ кьыуэрыуэрагъэпэщым екъэлІауэ Урысей Федерацэм и Законым и 16 статьям эхъуэжьныгъэхэр хальхьэну. Доклад зыщІам зэрыжиІамкІэ, хей ящІыжаХэмрэ политикэ зэлымыгъэ зыкІэлыыэрахьауэ кьалытагъэмрэ соицальнэ дэІэпыкуныгъэ

● Къэрал къулыкъущІапІэхэм

Мазищыр зыхуэдамрэ къапэщытхэмрэ

КъБР-м и Премьер-министр Гергиев Иван Гъэгуугъэм шыпкъэушІагъэр кІыщыдзэгъэщыжьыкІэ зыфаІуэр Министерствэм и комиссэм и гъэзэ зэІущІэр мэлыжьыхьым и 13-м иригъэкІуэкІащ. Абы Іуэхугъуэ 6-м щыхэплащ.

ЗЭХЫХЬЭМ щыдэІуащ мы гъэм и апэ мазищым щытыкІэр зыхуэдамрэ гъэгуугъэм шынагъэушІагъэр кІыщэрыщІэзыгъэпэщ щыкІэмрэ теухуауэ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыІэ МВД-м и УГИБДД-м и унафэщІым и кІуэдзэ **Къъуэтепыхъэ Владимир** жиІам. Къэпсэльым къызэригъэльэгъуамкІэ, зи гугъу тщІы зэманым кІриубыдэу республикэм и гъэгуугъэм насыпышхэуэ 171-рэ кІыщыхъуащ. Абыхэм щыкІу 38-рэ хэкІуэдащ, 240-м фэбжь зэмылІуу-зыкІгъуэхэр хахащ. Нэгъабэ и апхуэдэ лъэхъэнэм ельытауэ автомобиль зэжьэхэуэхэм процентэ 21,2-кІэ, хэкІуэдэхэм я бжыгъэм процентэ 5,6-кІэ хэхъуащ.

- Муниципальнэ щІыналъи 7-м щытыкІэр щынэхъ гугъущ. Къапщтэмэ, Бахъсэн районым и гъэгуугъэм нэщхъеягъуэу кІыщыхъум процент 80-кІэ, хэкІуэдэхэм я бжыгъэм процент 300-кІэ, щІэгъэ хъугъэм процентэ 161,5-кІэ щыхэхъуащ. Прохладнэ кІаалэ округым, зэрыгъэкІэльыкІуэм хуэдэу, процент 50-кІэ, 200-кІэ, 50-кІэ. Шэрэдж районым - зэкІуадэхэр процент 200-кІэ, щІэгъэ хъугъэр процент 40-кІэ, Налшык кІаалэ округым - процент 75-кІэ, процентэ 2,8-кІэ нэхъыбэ щыхъащ. Апхуэдэу Аруан районым и гъэгуугъэм автомобиль зэжьэхэуэхэм процент 88,9 - кІэ, уІэгъэ щыхъухэм процентэ 150-кІэ щыхъухъащ, - къыхихигъэщащ Къхъуэтепыхъэ Владимир.

Абы зэрыжиІамкІэ, мы зэманым ГИБДД-м транспорту 214493-рэ щатхащ. 19619-р Іуэхущ Іапі Іэхэм егъэбыдыІащ, 16721-р унейщ. Мазищым кІриубыдэу гъэгуум щызекІуэ хабзэхэр 122104-рэ къызэпачдауэ ящыхъуащ.

Къхъуэтепыхъэ Владимир комиссэм хэтхэр хигъэгъуэзащ муниципальнэ районхэмрэ кІаалэ округхэмрэ гъэгу хабзэхэр зэрыщагъэзащІэм хэль щыщІэныгъэхэм. Абы къызэригъэльэгагъэкІэ, республикэм лъэхъэпІэпрыкІыпІэу щыІэр къапщытати, ныкъусаныгъэ зэмылІэужьыгъуэу 584-рэ къыщІагъэщащ. ЗэпрыкІыпІэхэр тэмэму зэрызэрамыхьэм къыхэкІыу, административнэ Іуэхуу 49-рэ кІаІэтащ, къуанщэхэм сом мини 152-рэ къэдыдуэ тралъхьащ, прокуратурэм и ІэнатІэхэм тхыльэ 27-рэ ягъэхьащ, мы зэманым судэхм иск 12-м щыхэпІэ.

- КІаралэ автоинспекцэр хэлІыфыхьри, лъэс зэпрыкІыпІэ 322-рэ къызыхэутыншэу зыхуей хуагъэзащ. Арами, хэчыхьауэ едгъэкІуэкІа къэпщытэныгъэхэм наІуэ къызэращамкІэ, кІаалэхэмрэ районхэмрэ зэпрыкІыпІэхэр зэрыщызэрахъэм нэгъэсауэ арэзы укъищІыркъым. ЩІыпІэ куэдым гъэгу хабзэхэр зэкІэлъызыгъаКІуэ дамыгъэхэр пэжу щагъэувакъым е аэр щыІэххкъым. ЩыщІэныгъэхэр зыгъэзэхуэжыну зи пщэрылъхэм яхуэгъэза тхылъхэр администрацэхэм, прокуратурэм и кІуэдамэхэм, Гъэгу хозяйствэмкІэ кІаралэ комитетым яхуедгъэхьащ, - жиІащ къэпсэльым. - Іуэхущ зэхьоІа псомкІэ пэщІыпщ кІаемызэгъыу кІаІэтащ Май, Шэджэм, Лэскэн, Тэрч, Бахъсэн, Дзэлыкъуэ куейхэм щыІэ лъэмыжхэм гулытэ хэха хуащІынущ. Гъэзугъэр зэзыхьэ подряд организацэхэм мэлыжьыхьым и 11-м драгъэкІуэкІа зэІущІэм зэрыщагъэувам тету, нэхъ лэжьыгъэ гугъуэхэр гъатхэм кьитІасэу зэфІагъэкІынущ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым щыІэ МВД-м и УГИБДД-м и унафэщІым и кІуэдзэ **Кулиев Валерэ** зэпкърыхауэ кьытеувыІащ гъэгуум щызекІуэ хабзэхэр кьыэпызыудэхэм зэретхэжьку щыкІэм.

- Административнэ кІуанщагъэ зылэжьаэхэм яхуэгъэзауэ нэгъабэ сом мелуан 92-м пэкІуэ тхылъу мин 361-м щІигъу дгъэхьэзырати, кьытхуэтхьэкъуар мелуан 16-рэ мин 84-рэщ. Мы гъэми щытыкІэр нэхъ щІагъуэкъым. Мазищым кІриубыдэу къуанщэхэм кІуэдыуэ тралъхьа сом мелуан 38-рэ мин 441-м щыщу къралым Іэрыхьар мелуани 7-рэ мин 437-рэщ. ЩыІэ хабзэм тету, административнэ тезыырыр ерыщу зымытхэм яхуэгъэзауэ Іуэху 6056-рэ кьызэІуахащ. Къэрал автоинспекцэм и жэрдэмкІэ, тезырхэр егъэпшынымкІэ хэль гугъуехьэр кьызыхэкІ щхьэусыгъуэхэр щыгъэбелджылэ тхылькІэ ди министерствэм республикэм и Іэтащхьэм зыхуигъэзащ. Къэбэрдей-Балъкъэрым хабзэр кьыщызэгъэпэщыныкмкІэ зэпымыууэ лажьэ и Іэзыгъэуіу зэІущІэм еплІанэ кварталым абы щыхэплъэнущ. А пІалъэр къэсхуэ кьуанщэхэм зэрегъэкъуэщІыкІэм мы зэман благъэм хэкІыпІэщІэхэр кьыхуэдмыгъуэту хъунукьым, - кьыхигъэщащ Кулиевым.

Зытепсэлъыхьахэр щызэхилъхьжьым, Гертер Иван кьигъэлъэгъуащ кьаІэта Іуэхугъуэхмрэ кьыкалъхьа чэнджэщхэмрэ ІэнатІэхэм кьыщалытэн, кьыщагъэсэбэпын зэрыхуейр. Сыту жьпІэмэ, кьащтэну унафэм ахэр лъабжьэ хуащІынущ.

ЗэІущІэм хэтащ кІаалэ округымрэ муниципальнэ районхэмрэ я кІэрал автоинспекцэм я унафэщІхэр.

ХЬЭЖЫКЪАРЭ Алик.

●КъБР-м и щапхъэр

Зэгъунэгъухэм я зэхущытыкІэ нэхъыщхьэр

Мэлбахъуэ Тимборэ и цІэр зезыхьэ Лъэпкъ библиотекэм и тхылъеджэхэр яІущІащ Кавказым ис лъэпкъхэм ящыщу Къэбэрдей-Балъкъэрыр псэупІэ зыхуэхъуахэм я лІыкІуэхэм. Ар теухуат дунейм тет лъэпкъыжьхэм и махуэу ООН-м игъэувам.

ПШЫХЬЫР щекІуэкІ пэшым кьыщызэрагъэпэщащ ди дежь щыпсэу лъэпкъхэм теухуа тхылъ гъэлъэгъуэныгъэ.

ЗэІущІэм ирагъэблагъащ КъБР-м жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэмкІэ и кьэрал комитетым и Іэтащхьэм и кьуэдзэ **Гергиев Джамбулат,** КъБР-м Щэнхабзэмкіэ фондым и унафэщІым и къуэдзэ **Хъымбэзэр Агнессэ,** «Урысейм щыпсэу ермэлыхэм я зэгухьэныгъэм» и республикэ кІуадамэм и тхъэмадэ **Ионесян Жерайр,** куржы, дагъыстэн, осетин, тырку-месхетин лъэпкъхэм я щэнхабзэ центрхэм я пащэхэу **Лобжанидзе Ансор, Шамхалов Суальтан, Сугкоев Рэмэзан, Ампашулин Бекташ** сымэ, нэгъуэщІхэри.

Лъэпкъ библиотекэм и унафэщІ, профессор **Емуэ Анатолэ** щыхьэзыІуэ къызэІуэзыхар.

- ООН-м и Ассамблее Нэхъыщхьэм и резолюцэм игъэбелджылащ, щэнхабзэ, егъэджэныгъэ, щІыпэпс, узыншагъэр, щІыхъэхэм я хуитыныгъэ, социальнэ, экономикэ зыужьыныгъэ унэтІыныгъэхэмкІэ лъэпкъыжьхэм ядэлэжьэну, - жиІащ Емузым. - Мы зэхыхьэмкІэ дыщхьэпэну дыхуейт Къэбэрдей-Балъкъэрым, Кавказым ис щІалэгъуалэр зэрыльытэным, зэгурыІуэным, зэрыгъэныбжьэгъуным. Тхыдэм къызэрыхэщыжьымкІэ, зэгъунэгъу лъэпкъхэм я зэхущытыкІэм нэхъыщхьэр я зэхуакъ пщІэ зэрыдэлъырщ, зым и щэнхабзэмрэ хабзэмрэ адрейм зэрызыхигъэгъуазэрщ.

Зэхыхьэм ирагъэблагъэ хэхэсхэм ящыщ языныкъуэхэр Къэбэрдей-Балъкъэрым и унафэщІым зэрызыкъыхуигъэзам тету, **«Хьэгъэщагъэ ІэмалкІэ зыІэрагъэхьа хэхъуэхэмрэ терроризмым зэрыдэІэпыкъу ахъшэмрэ хабзэм кьрагъэзэгъыну зэрыхущІэкъум пэщІэтыным и Іуэхукіэ» 2011 гъэм щыщхьэІум и 7-м кьащта Федеральнэ закон №115-ФЗ-м кьыгъэувэр «Феникс» КПК-мрэ «Строй-Кредит» ООО-мрэ зэрагъэзащІэр Щэджэн районым и прокуратурэм кьыпщытащ.**

Урысейм и щыхуэху, хамэ кьэралхэм щыщхэу, гражданствэ зимыІэхэу, организацэхэу ахащэ е нэгъуэщІ мыльку зезыгъакІуэхэм, ягъуэгъуэ хьэгъэщагъэ ІэмалкІэ зыІэрагъэхьа хэхъуэхэр, терроризмым хуаутІыпщ ахъшэр хабзэм кьезыгъэзэгъыну хущІэкъуэр кьахуэтэн, абыхэм я мурадхэр кьыІэпэудын папщІэ, ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку Урысей Федерацэм и щІыналъэм зэрыщызэрагъэкІуэкІым кІэлъыплъ кьэралэ Іуэхущ Іапі Іэхэм я зэхущытыкІэхэм мы Федеральнэ законым зэкІэльеГъакІуэ.

Федеральнэ законым и 7-нэ статьям и 2-нэ пунктым зэрыщыІубзыхуам тету, хьэгъэщагъэ ІэмалкІэ зыІэрагъэхьа хэхъуэхэмрэ терроризмым зэрыдэІэпыкъу ахъшэмрэ хабзэм кьыщырагъэзэгъ кьэмыхьун щхьэкІэ, ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зезыгъакІуэ организацэхэм я кьалэнщ зэрыкІэлъыплъ Іэмалымрэ ар кьыІэрагъэсэбэп программэрэ я Іуэхущ Іапі Іэхэм щагъэхьэзырыну, ахъэ зэрагъэзащІэмкІэ жэуаптакІуэхэр хэхаУ я яГъэблелджылыну, нэгъуэщІ кьыІэзэгъэпэщыныгъэ Іуэхуэри зэфІагъэкІыну.

«Ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зыбгъэдэлъ организацэхэу кІэлъыплъакІуэ органи зымІэхэр Финанс мониторингымкІэ федеральнэ ІэнатІэм и учетым зэрагъэувым и Положенэр кьэщтэным и Іуэхукіэ» 2005 гъэм жэпуэгъуэм и 24-м УФ-м и Правительствэм кьыдигъэІа Унафэ №28-м и 3-нэ пунктым ипкъ иткІэ, кьэралым щитхэм щегъэжьауэ махуэ 30-м кьырибыдэу организацэхэр учетым ягъэув.

Законым кьигъэувэху ищхьэкІэ зи гугъу тщІахэр кьыІэпаудри, «Феникс» КПК-мрэ «Строй-Кредит» ООО-мрэ - ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зрагъэкІуэну пщэрылъ зыщащІа организацэхэр Финанс мониторингымкІэ федеральнэ кьулыкъущІапІэм КИФПЩ-м щиІэ кьудамэм и учетым уважьэм. КьищынэмыщІауэ, Федеральнэ законым и 7-нэ статьям и 2-нэ Іыхьэмрэ «Ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зэзыгъэкІуэкІ организацэхэм я деж зэрыкІэлъыплъ хабзэхэр кьыІэрыщащІэ щыкІэр гъэувыным и Іуэхукіэ» 2003 гъэм щыщІэсыным и 8-м УФ-м и Правительствэм кьыдигъэкІа Унафэ № 6-м и 1-нэ пунктымрэ зэрыщыІэныгъэхэр кьыІэпаудэу, «Феникс» КПК-мрэ «Строй-Кредит» ООО-мрэ я Іуэхущ Іафэхэм зэрыкІэлъыплъыж Іэмалыр яГъэхьэзыракъым икІи кьащтакъым.

Къэпщытэныгъэм кьэрикІуам ипкъ иткІэ, хабзэм кьемызэгъэуцу кьахуэтэ ныкъусаныгъэхэр ирырагъэзэжьхуэжьын папщІэ, куейм и прокуратурэм а организацэхэм яхуэгъэза тхьылъхэр ирГъэхьэзырщ.

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-Іуэхущ Іапі Іэ.

● Прохладнэ куей

Къуажэдэсхэм ядоІэпыкъу

Прогресс, Заречнэ жылагъуэхэр хагъэхьащ «УНэ кьхьахэ щыпсэуэхэр кьыщІэгъэІэпэхьуКІыпІ» кьэрал программэм ищІкъ иткІэ зыдэІэпыкъунхэм.

А ПРОГРАММЭМ ЗЭУЭ храгъэубыдащ Заречнэм дэт унитІ. Абыхэм псори зэхэту ягъэуэ 16 щопсэу. Прохладнэ район администрацэр хопльэ мы щІыпІэм фэтэр 18-уэ зэхэту уни 3 дащІыхьа зэрыкъуну Іэмалхэм.

ПсэупІэ тэмэмкІэ ядыкъэхэр кьызэгъэпэщыным кьыдэхуІуэу псы зрикІуэ бжьамий кхъахэхэр щІэкІэ зэхъуэкІыным тесуауэ мы кьуажэхэм лэжьыгъэпхуэхэр щокІужьІ. КьымыдэкІэ, псы зэхухьэсыпІэ чэщанэхэр кьызыхутыншэу зэрагъэпэщыжащ. УнафэщІхэм зэрыжаІэмкІэ, кьуажэдэсхэм псымкІэ ятелъа гутъуехьэхэр куэд мыщІэу кІуэдыжынущ.

Заречнэ жылагъуэ администрацэм и Іэтащхьэ ЦІыпІынэ Сэлим кьыхихъащащ щІыхухэм я псэуКІэр егъэфІэкІуэныр 2012 гъэм ипкъ иткІэ кьалэнхэм я нэхъыщхьэу зэрыщытыр икІи я мурадщ я фейдэ зыхэль кьэрал, республикэ программэхэр купщІафІэу ягъэлажьэну.

ЛЬОСТЭН Муэ.

●1941-1945: Жыжьэ - гъунэгъу

Хэку зауэшхэм хэтахэм я фэеплым деж щытщ Амман кьалэм (Иордание) щылажьэ Адыгэ ФІыщІэ Хасэм и ЛыкІуэхэр. *1985 гъэ*

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я Іуэхухэмкіэ и кьэрал комитетым и коллегием хэтхэр

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2012 гъэм мазаем и 24-м *№26-ПП*

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещІ:**

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я Іуэхухэмкіэ и кьэрал комитетым и коллегием хэтхэр кьэщтэн мы Унафэм и гуэдзэным эзритым хуэдэу.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщі **ГЕРТЕР Иван**

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2012 гъэм мазаем и 24-м кьыдигъэкІа унафэ №26-ПП-мкІэ кьыщитащ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я Іуэхухэмкіэ и кьэрал комитетым и коллегием хэтхэр

Пашты Б. С. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я Іуэхухэмкіэ и кьэрал комитетым и унафэщІыр *(комиссэм и унафэщІщ)*

Ажахуэ Кь. М. - Дунейпсо Адыгэ Хасэм и тхьэмадэр *(зэгурыІуауэ)*

Бобылев В. Н. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и православнэ чІисэхэм я Іэтащхьэр *(зэгурыІуауэ)*

Ворокуэв В. Хь. - «Налшык» жылагъуэ радиотелекомпание» акционер зэгухьэныгъэ зэІухам и генеральнэ директорыр, Урысей щэнхабзэ фондым и Къэбэрдей-Балъкъэр кьудамэм и унафэщІыр *(зэгурыІуауэ)*

Герговов Дж. Б. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я Іуэхухэмкіэ и кьэрал комитетым и унафэщІым и кьуэдзэр

Джапуев Р. К. - Іуащхьэмахуэ муниципальнэ районым и щІыналъэ администрацэм и Іэтащхьэм и кьуэдзэр *(зэгурыІуауэ)*

Дзасэжь Хь. У. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Мусльмэнхэм я дин Іуэхущ Іапі Іэм и тхьэмадэр *(зэгурыІуауэ)*

Дол А. З. - Налшык кІаалэ округым и щІыналъэ администрацэм и Іэтащхьэм и кьуэдзэр *(зэгурыІуауэ)*

Кьардэн М. Н. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и чэнджэщзгъуэр *(зэгурыІуауэ)*

Кьущхьэ Р. А. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм лэжьыгъэмрэ социальнэ зыужьыныгъэмкІэ и министрым и кьуэдзэр

Любуев Н. Г. - Тэрч - Балъкъ кьэзакъ округым щыщу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм хиубыдэм и атаманыр *(зэгурыІуауэ)*

Минин В. П. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я Іуэхухэмкіэ и кьэрал комитетым и унафэщІым и кьуэдзэр

Наразиев В. В. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмрэ щэныгъэмкІэ и министрым и кьуэдзэр

Теппеев А. М. - Кьэрал кІуэцІ Іуэхухэмкіэ министерствэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и полицэм и унафэщІым и кьуэдзэр *(зэгурыІуауэ)*

Тушкин А. Н. - Урысей Федерацэм Юстициэмкіэ и министерствэм и Управленэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и унафэщІыр *(зэгурыІуауэ)*

Тхьэгъэпсо Хь. Хь. - «Бэрбэч Хь.М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр кьэрал университет» профессиональнэ щІэныгъэ нэхъыщхьэ щагъэгъуэт кьэрал еджапІэм и социально-гуманитар институтым философиемкІэ и кафедрэм и унафэщІыр *(зэгурыІуауэ)*

Федченко Л. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Жылагъуэ палатэм и унафэщІым и кьуэдзэр *(зэгурыІуауэ)*

Хьэцхъужь Т. Б. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым ЩІалэгъуалэм, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм, щыхьэ кьыбарегъащІэ Іуэхущ Іапі Іэхэм я Іуэхухэмкіэ и комитетым и унафэщІыр *(зэгурыІуауэ)*

Шабаев Л. М. - бгырыс журтэм я дин зэгухьэныгъэу Налшык кІаалэм щыІэм и ваввим, *(зэгурыІуауэ)*

Шыхъуэбахъуэ М. Хь. - Зауэм, лэжьыгъэм, Іэщхьі Іэщ Іэуэзда Кьарухэм, хабзэхьумэ органэм я ветеранэм (пенсионерэм) я Къэбэрдей-Балъкъэр республикэ жылагъуэ зэгухьэныгъэм и советым и тхьэмадэр *(зэгурыІуауэ)*.

Къэнэжар мащІэщ

● Бахъсэн куей

Бадзэуэгъуэм и кІэхэм ирихьэлІэу Бахъсэн ГЭС-р лажьэу яутІыпщыжьынущ.

30 ГЪЭХЭМ зи лъабжьэр ягъэтІылъа мы Іэнатіэм и мыхьэнэмрэ и зэфІэкІымрэ ноби кІуэдакъым. Апхуэдэу фІыщІэ ин яхуэфащащ иджыри къэс зэхакъутэжа Іуэхущ Іапі Іэхэм я бжыгъэм хэмыхьэу, мыр зыхъумэфа унафэщІхэмрэ Іэщ Іагъэл Ігъуэзэдэхэмрэ.

ФІэщщ Іыгъуейуэ мы бы щахъума турбинэхэм, нобэ зыщІыпІи узыщримыхьэлІэж зыхуей-зыхуэфІхэмрэ Іэмэпсымэхэмрэ уащы Іупльэкіэ, гур хохъуэ. Ауэ щыхъукІэ, Къэбэрдей-Балъкъэм и зыужьыныгъэм теухуа тхыдэм и зы напэкІуэцІу зэрыщытым и мызакъуэу, абы электрокъаркІэ зэпымыууэ къызэригъэпэщынущ Іэгъэубгъагъэм щыІэ жылагъуэ куэд.

Иужьрей илъэсхэм мыбы зэхъуэкІыныгъэ лэжьыгъэшхуэхэр щригъэкІуэкІащ «Рус-Гидро» Іуэхущ Іапі Іэм. Абы и фІыгъэкІэ ГЭС-м и къудамэ щхьэхуэхэр иджырей мардэхэм къезэгъыу зэтраухуащ. Ремонт лэжьыгъэхэр и кІэм зэрыногъэсыным иджыпсту йоужьэрэкІ икІи къызэуагъэувэ пІалъэм фІэмыкІыу я кІаалэхэм зэрехъуІэнум шэч хэлъкъым. Ухуэныгъэ лэжьыгъэхэр кьрахьэлІэ, мыпхуэдэ Іэнатіэхэр ухуэным фІыуэ хэзыщІыкІ Іэщ Іагъэлі Іэзэхэм.

Иджыпсту Бахъсэн ГЭС-м и ныбжьу ди къэралым щылажьэхэр 6 мэхъури, мыр абыхэм я нэхъыфІу къалъытэ.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Ныкъусаныгъэхэр къыщІагъэщ

● КъБР-м и прокуратурэм

КИФПЩ-м финанс мониторингымкІэ и Іэнатіэм и унафэщІым зэрызыкъыхуигъэзам тету, «Хьэгъэщагъэ ІэмалкІэ зыІэрагъэхьа хэхъуэхэмрэ терроризмым зэрыдэІэпыкъу ахъшэмрэ хабзэм кьрагъэзэгъыну зэрыхущІэкъум пэщІэтыным и Іуэхукіэ» 2011 гъэм щыщхьэІум и 7-м кьащта Федеральнэ закон №115-ФЗ-м кьыгъэувэр «Феникс» КПК-мрэ «Строй-Кредит» ООО-мрэ зэрагъэзащІэр Щэджэн районым и прокуратурэм кьыпщытащ.

Урысейм и щыхуэху, хамэ кьэралхэм щыщхэу, гражданствэ зимыІэхэу, организацэхэу ахащэ е нэгъуэщІ мыльку зезыгъакІуэхэм, ягъуэгъуэ хьэгъэщагъэ ІэмалкІэ зыІэрагъэхьа хэхъуэхэр, терроризмым хуаутІыпщ ахъшэр хабзэм кьезыгъэзэгъыну хущІэкъуэр кьахуэтэн, абыхэм я мурадхэр кьыІэпаудын папщІэ, ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку Урысей Федерацэм и щІыналъэм зэрыщызэрагъэкІуэкІым кІэлъыплъ кьэралэ Іуэхущ Іапі Іэхэм я зэхущытыкІэхэм мы Федеральнэ законым зэкІэльеГъакІуэ.

Федеральнэ законым и 7-нэ статьям и 2-нэ пунктым зэрыщыІубзыхуам тету, хьэгъэщагъэ ІэмалкІэ зыІэрагъэхьа хэхъуэхэмрэ терроризмым зэрыдэІэпыкъу ахъшэмрэ хабзэм кьрагъэзэгъ кьэмыхьун щхьэкІэ, ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зезыгъакІуэ организацэхэм я кьалэнщ зэрыкІэлъыплъ Іэмалымрэ ар кьыІэрагъэсэбэп программэрэ я Іуэхущ Іапі Іэхэм щагъэхьэзырыну, ахъэ зэрагъэзащІэмкІэ жэуаптакІуэхэр хэхаУ я яГъэблелджылыну, нэгъуэщІ кьыІэзэгъэпэщыныгъэ Іуэхуэри зэфІагъэкІыну.

«Ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зыбгъэдэлъ организацэхэу кІэлъыплъакІуэ органи зымІэхэр Финанс мониторингымкІэ федеральнэ ІэнатІэм и учетым зэрагъэувым и Положенэр кьэщтэным и Іуэхукіэ» 2005 гъэм жэпуэгъуэм и 24-м УФ-м и Правительствэм кьыдигъэкІа Унафэ №28-м и 3-нэ пунктым ипкъ иткІэ, кьэралым щитхэм щегъэжьауэ махуэ 30-м кьырибыдэу организацэхэр учетым яГъэув.

Законым кьигъэувэху ищхьэкІэ зи гугъу тщІахэр кьыІэпаудри, «Феникс» КПК-мрэ «Строй-Кредит» ООО-мрэ - ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зрагъэкІуэну пщэрылъ зыщащІа организацэхэр Финанс мониторингымкІэ федеральнэ кьулыкъущІапІэм КИФПЩ-м щиІэ кьудамэм и учетым уважьэм. КьищынэмыщІауэ, Федеральнэ законым и 7-нэ статьям и 2-нэ Іыхьэмрэ «Ахъшэ е нэгъуэщІ мыльку зэзыгъэкІуэкІ организацэхэм я деж зэрыкІэлъыплъ хабзэхэр кьыІэрыщащІэ щыкІэр гъэувыным и Іуэхукіэ» 2003 гъэм щыщІэсыным и 8-м УФ-м и Правительствэм кьыдигъэкІа Унафэ № 6-м и 1-нэ пунктымрэ зэрыщыІэныгъэхэр кьыІэпаудэу, «Феникс» КПК-мрэ «Строй-Кредит» ООО-мрэ я Іуэхущ Іафэхэм зэрыкІэлъыплъыж Іэмалыр яГъэхьэзыракъым икІи кьащтакъым.

Къэпщытэныгъэм кьрикІуам ипкъ иткІэ, хабзэм кьемызэгъэуцу кьахуэтэ ныкъусаныгъэхэр ирырагъэзэжьхуэжьын папщІэ, куейм и прокуратурэм а организацэхэм яхуэгъэза тхьылъхэр ирГъэхьэзырщ.

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-Іуэхущ Іапі Іэ.

Сурэтхэр **КЪАРЕЙ Элинэ** *трихащ.*

Къарэкъан

● Жьыщхьэ махуэ

«Зэманыр шэ икIаеу макIу» жыхIэракъэ, и бзэкIар и нэгу кIыщыщIигъэхьэжкIэ, Къарэкъан и фIэщ хуэщIыркъым я колхозым орден кьыззрыратрэ илъэс 40-м ныэрыхьэсхуэ! Дыгъуасэ хуэдэти абы иращIкIа гуфIэгъэшхуэр жылэм щекIуэкIар. Мэлбахьуэ Тимбор» абы и бгъэм кьэралым и дамыгъэ ихь дыдэр ящIа. Лемзокденыр, кьыщыхилъхьар! Дыгъуасэ хуэдэти «Джэрмэншык» колхозым и лжьакIуэ ныхьыфIхэм саугъэт льапIэхэр Мэзкуу кьыщратар, жылэм и цIэр республикэ псом щыIэлъащIэкъэ...

МыгъуэлI Къарэкъан

И ЩХЬЭ БАДЗЭ трихужьыф эрыхьуэр зэи хьэулеигъуэ, псэхугъуэ иIаэу ищIэжыркъым Къарэкъан. Зэдэлхъуэзэшыпхьуэм я нэхьыжьти, Iуэхущ Iэну унагъуэм илъым и нэхьыбгар арат зи щыIэкIэ хуэдэуэр: мэзым ихьэ кьихьнри, пщIантIэм щыIэбэнри, Iэщым кIэпыщIыпынри. И адэр колхоз унафощIти, хущIыхьэгъуэ иIэтэкъым.

Фашистхэр ди Хэкум кьыщытеуэм, и адэр фронтым дашащ. Къарэкъан сымэ хуэдэ щIалэ цIыкIуэхэр къэгъэнаху, балигъхэм я гугъакъым зауэр кIыхьлIыхь хьыну, бийр я жылэм къэсыну. НэмыщIэкэр ди щIыналъэм къызэрихьар, я жылэм зэрыдэсар ноб хуэдэу и нэгум щIэтщ Къарэкъан. ЩIэтынкъэ, абы щыгъуэ и ныбжьыр илъэс 11 - 12-хэм итт.

- Ди унэм щIэсащ нэмыщI офицерипII, - ягу къетэжкIыж Къарэкъан, - уеблэмэ, ди бжэIупэм Iутащ «Тигр» танкым хуэдэ. Зы махуэ гуэрым, тIэкIу сихьэулеяэу, сыкъэкIуэлIэж. Унэм зыри щIэстэкъым. НэмыщIэкэр щIантIэм дэтт. Офицерхэм тIфаубыда унэм сыщIыхьэмэ, столым кIэрахьуэ телащ. Кьызэуэтэрэ ди пэщым сыкъыщIохьэж... Мо кьысIэрыхьар сфIэгъэщIэгъуэну зэпэспIыхьэу сБыгыну, зыкъом докIри, фашистхэр си деж кьыщIольадэ, кIэрахьуэр страхьжри, фIыуэ кьызэощхьэфауэ, си тхьэкIумэм къокъу, си напэр зэпрахуэлыкIри, щIагъэзыкIыж. Си нэпсыр кьыщокIуэм, нэмыщIэкэм ящыщ зым куэд мыщIэу кьысхуэхь пыченэрэ шоколад плиткэ цIыкIурэ... Куэдрэ дэсакъым бийр ди щIантIэм. Зы махуэ гуэрым зэрызэхъуэ загъэхьэзырыж. ЩIхьэнтIп кьызэдащтэ. Гуэгуш кьаубыдыну щыхьэтхьа. Ди анэдэлхуэр, Гулэ, япоув. АрщцхьэкIэ кьоIунщI, ягъэджалэрри, гуэгушитIым я щхьэр паупщI, танкым иральхьэри, пIащIэ-тхьытхьыу дожьыж.

НэмыщIэкэр жылэм дахуэка нэужь, зи Iэпкьлъэпкьыр зэрымыбубда езым хуэдэ щIалэ щIыкIуэхэм ящIыгъуу, Мыгъуэлl Къарэкъан колхозым дашащ икIи Iэбгъахьуэу Кьущхьэхьу ягъэкIуащ. Абы илъэс зыгIущкIэ щыIаеу кьашэжащ икIи, витI кьратри, мэкъумэш бригадэм хагъэхьащ.

Аузрэ фронтым кьикIыжащ Къарэкъан и адэ Жамырэ. И щIалэ пажэр еджапIэм щигъэтIысхьэжри, илъэсибл школыр кьригъэухащ. Абы иужькIэ, Кэнжэ я благъэ дэсти, а жылэм игъэкIуащ «курыт щIэныгъэ зэбгъэгъэуэныщ» жиIэри. 10-нэ классым щIэку дзэм дашащ. Мо гуГъуэхьым ипсыхьа щIалэщIым зым дашащ икIи Iэбгъахьуэу Кьущхьэхьу ягъэкIуащ. Абы илъэс зыIущкIэ щыIаеу кьашэжащ икIи, витI кьратри, мэкъумэш бригадэм хагъэхьащ.

Аузрэ фронтым кьикIыжащ Къарэкъан и адэ Жамырэ. И щIалэ пажэр еджапIэм щигъэтIысхьэжри, илъэсибл школыр кьригъэухащ. Абы иужькIэ, Кэнжэ я благъэ дэсти, а жылэм игъэкIуащ «курыт щIэныгъэ зэбгъэгъэуэныщ» жиIэри. 10-нэ классым щIэку дзэм дашащ. Мо гуГъуэхьым ипсыхьа щIалэщIым къулыкъур кьытехьэлъакъым. Кьытехьэлъэн дэнэ къэна, сэлэт нэхьыфIхэм ящыщ хьуащ, сержант цIэри кьыфIащащ.

Дзэ кьулыкъым зэрыдэкIрэ илъэсым зэрыщIигъуа щымыIэу, Джэрмэншык щIалэр танк взводым и командиру ягъэуащ. Къарэкъан лIы хуэдэу дзэм зэрыщIым и щапхъэщ ар тIэуней и кьуажэжьым лъагъунлъагъу кьызэрауатIыпщыжар.

Дзэ кьулыкъым кьикIыжа нэужь, Къарэкъан и мурадащ Орджоникидзе дэт Мэкъумэщыр институтым щIэнэ щIыжу. ЩIыщIэмыхуэм, и адэр зэрымыщIалэжым, и узынщагъэр зэрымыщIагъэужьым егупсыкри, «унагъуэм зыгуэркIэ зыщIэзгъэкъуэнщ» жыхуиIэу, Тырныауз шахтэм ящI. И кIэтIийр и вакъэпсу, ильэситIрэ ныкъуэкIэ щыIэзащ а щIыпIэм. Сымаджэ хъуэу операцэ ящIа нэужь, и адэр кIэури кьиншжащ, «дыщцкIэ дублэнуми сыхуейкъым» жиIэри.

И жылэжьым кьыдэтIысхьэжа нэужь, Къарэкъан учетчикыу гуГъуэ бригадэм ящащ. Куэд мыщIэу, «мы щIалэм ныхьыбли хуэмфIэкIыпнуц» жаIэри, бригадиру лъэкIуэу дыдэ къраГъэзащ. Пэж дыдэу, щыуатэкъым а кьалэныр абы и пщэ дэзыльхьа колхоз тхьэмадэр. Ильэс нэхь дэмыкIыу, Мыгъуэлlым и гупыр пашэ щыхьуащ «Джэрмэншык» колхозым. Аргуэру зы гъэ кьызэранэкIри, кьызэрихьуэ телащ. Кьызэтэрэ ди пэщым сыкъыщIохьэж... Мо кьысIэрыхьар сфIэгъэщIэгъуэну зэпэспIыхьэу сБыгыну, зыкъом докIри, фашистхэр си деж кьыщIольадэ, кIэрахьуэр страхьжри, фIыуэ кьызэощхьэфауэ, си тхьэкIумэм къокъу, си напэр зэпрахуэлыкIри, щIагъэзыкIыж. Си нэпсыр кьыщокIуэм, нэмыщIэкэм ящыщ зым куэд мыщIэу кьысхуэхь пыченэрэ шоколад плиткэ цIыкIурэ... Куэдрэ дэсакъым бийр ди щIантIэм. Зы махуэ гуэрым зэрызэхъуэ загъэхьэзырыж. ЩIхьэнтIп кьызэдащтэ. Гуэгуш кьаубыдыну щыхьэтхьа. Ди анэдэлхуэр, Гулэ, япоув. АрщцхьэкIэ кьоIунщI, ягъэджалэрри, гуэгушитIым я щхьэр паупщI, танкым иральхьэри, пIащIэ-тхьытхьыу дожьыж.

НэмыщIэкэр жылэм дахуэка нэужь, зи Iэпкьлъэпкьыр зэрымыбубда езым хуэдэ щIалэ щIыкIуэхэм ящIыгъуу, Мыгъуэлl Къарэкъан колхозым дашащ икIи Iэбгъахьуэу Кьущхьэхьу ягъэкIуащ. Абы илъэс зыIущкIэ щыIаеу кьашэжащ икIи, витI кьратри, мэкъумэш бригадэм хагъэхьащ.

Аузрэ фронтым кьикIыжащ Къарэкъан и адэ Жамырэ. И щIалэ пажэр еджапIэм щигъэтIысхьэжри, илъэсибл школыр кьригъэухащ. Абы иужькIэ, Кэнжэ я благъэ дэсти, а жылэм игъэкIуащ «курыт щIэныгъэ зэбгъэгъэуэныщ» жиIэри. 10-нэ классым щIэку дзэм дашащ. Мо гуГъуэхьым ипсыхьа щIалэщIым къулыкъур кьытехьэлъакъым. Кьытехьэлъэн дэнэ къэна, сэлэт нэхьыфIхэм ящыщ хьуащ, сержант цIэри кьыфIащащ.

Дзэ кьулыкъым зэрыдэкIрэ илъэсым зэрыщIигъуа щымыIэу, Джэрмэншык щIалэр танк взводым и командиру ягъэуащ. Къарэкъан лIы хуэдэу дзэм зэрыщIым и щапхъэщ ар тIэуней и кьуажэжьым лъагъунлъагъу кьызэрауатIыпщыжар.

Дзэ кьулыкъым зэрыдэкIрэ илъэсым зэрыщIигъуа щымыIэу, Джэрмэншык щIалэр танк взводым и командиру ягъэуащ. Къарэкъан лIы хуэдэу дзэм зэрыщIым и щапхъэщ ар тIэуней и кьуажэжьым лъагъунлъагъу кьызэрауатIыпщыжар.

Ди щхьэ ящIыгъуу, Мыгъуэлl Къарэкъан и мурадащ Орджоникидзе дэт Мэкъумэщыр институтым щIэнэ щIыжу. ЩIыщIэмыхуэм, и адэр зэрымыщIалэжым, и узынщагъэр зэрымыщIагъэужьым егупсыкри, «унагъуэм зыгуэркIэ зыщIэзгъэкъуэнщ» жыхуиIэу, Тырныауз шахтэм ящI. И кIэтIийр и вакъэпсу, ильэситIрэ ныкъуэкIэ щыIэзащ а щIыпIэм. Сымаджэ хъуэу операцэ ящIа нэужь, и адэр кIэури кьиншжащ, «дыщцкIэ дублэнуми сыхуейкъым» жиIэри.

И жылэжьым кьыдэтIысхьэжа нэужь, Къарэкъан учетчикыу гуГъуэ бригадэм ящащ. Куэд мыщIэу, «мы щIалэм ныхьыбли хуэмфIэкIыпнуц» жаIэри, бригадиру лъэкIуэу дыдэ къраГъэзащ. Пэж дыдэу, щыуатэкъым а кьалэныр абы и пщэ дэзыльхьа колхоз тхьэмадэр. Ильэс нэхь дэмыкIыу, Мыгъуэлlым и гупыр пашэ щыхьуащ «Джэрмэншык» колхозым. Аргуэру зы гъэ кьызэранэкIри, кьызэрихьуэ телащ. Кьызэтэрэ ди пэщым сыкъыщIохьэж... Мо кьысIэрыхьар сфIэгъэщIэгъуэну зэпэспIыхьэу сБыгыну, зыкъом докIри, фашистхэр си деж кьыщIольадэ, кIэрахьуэр страхьжри, фIыуэ кьызэощхьэфауэ, си тхьэкIумэм къокъу, си напэр зэпрахуэлыкIри, щIагъэзыкIыж. Си нэпсыр кьыщокIуэм, нэмыщIэкэм ящыщ зым куэд мыщIэу кьысхуэхь пыченэрэ шоколад плиткэ цIыкIурэ... Куэдрэ дэсакъым бийр ди щIантIэм. Зы махуэ гуэрым зэрызэхъуэ загъэхьэзырыж. ЩIхьэнтIп кьызэдащтэ. Гуэгуш кьаубыдыну щыхьэтхьа. Ди анэдэлхуэр, Гулэ, япоув. АрщцхьэкIэ кьоIунщI, ягъэджалэрри, гуэгушитIым я щхьэр паупщI, танкым иральхьэри, пIащIэ-тхьытхьыу дожьыж.

НэмыщIэкэр жылэм дахуэка нэужь, зи Iэпкьлъэпкьыр зэрымыбубда езым хуэдэ щIалэ щIыкIуэхэм ящIыгъуу, Мыгъуэлl Къарэкъан колхозым дашащ икIи Iэбгъахьуэу Кьущхьэхьу ягъэкIуащ. Абы илъэс зыIущкIэ щыIаеу кьашэжащ икIи, витI кьратри, мэкъумэш бригадэм хагъэхьащ.

Аузрэ фронтым кьикIыжащ Къарэкъан и адэ Жамырэ. И щIалэ пажэр еджапIэм щигъэтIысхьэжри, илъэсибл школыр кьригъэухащ. Абы иужькIэ, Кэнжэ я благъэ дэсти, а жылэм игъэкIуащ «курыт щIэныгъэ зэбгъэгъэуэныщ» жиIэри. 10-нэ классым щIэку дзэм дашащ. Мо гуГъуэхьым ипсыхьа щIалэщIым къулыкъур кьытехьэлъакъым. Кьытехьэлъэн дэнэ къэна, сэлэт нэхьыфIхэм ящыщ хьуащ, сержант цIэри кьыфIащащ

● Футбол

«Спартак-Налшыкыр» йобгъэрыкIуэ.

Куэд щIауэ зыпэплъа гуфIэгъуэр ягъэлъапIэ.

Ташум хузэфIэмыкIар Шыпшым къохъулIэ

«Спартак-Налшык» (Налшык) - «Волга» (Новгород Ищхьэрэ)-3:0 (1:0). Налшык. «Спартак» стадион. Мэлыжьыхьым и 15-м. Щыкуэ 2000 епIащ.

Судьяхэр: Турбин (Мэзкуу). Лебедев (Санкт-Петербург), Писанкэ (Новосибирск)

«Спартак-Налшык»: Будаков, Джудович, Овсиенкэ, Хьэгуш, Аравин, Концедалов, Щанишин, Рухана (Скверняк, 79), Фомин, Митришев (Буйтрагъ, 67), ГъэщокIуэ (Сирадзе, 83).

«Волга»: Абаев, Григалавэ, Бендзь, Белозеров, Чичерин, Джатэгъэжь, Пленаш (Маляров, 46), Аджинджал, Максимов (Харитонов, 63), Карякэ, Бибилов (Карасев, 80).

Топхэр дагъэкIащ Концедаловым, 57 - пенальтикIэ, (1:0). Митришевым, 54 - (2:0). Буйтрагъ, 76 - (3:0)

Дагъуэ хуащIащ Концедаловым, Гъэщокъуэм, Бендзь, Овсиенкэ.

ТРЕНЕРЫЩIЭР эи пашэу яп- зэIуIуIэр езыгъэжIуэкIыну къызыпэщылъ ди щIалэхэм «Спартак-Налшыкым» кьыдэщIхэр куэдкIэ щыгуфырт. Къыхэдгъэзынущи, мыгъэрей зэIуIуIэхэм налшыкдэсхэр кьыхагъэщIэныр кьыщыщIидзар Новгород Ищхьэрэщ.

Налшык щекIуэкIа зэпэщIэтыныгъэ «Волга»-м нэхь жыдэжрэу къызыщIидзащ. АрщхьэкIэ етIуанэ дакьикъэр екIуэкIыу хьэщIэхэм кьыхата упловой зыри кьахуэхэкъым.

ЗэIуIэм и яп1ыхьэм хуэхаа зэманым и ныкъуэм нэблагъэуэ «Спартак-Налшыкым» яп1э ебгъэрыкIуэныгъэ шынагъуэ къызэригъэпэщащ. Налшыкдэсхэм я контратакэм хуэгъэзащ зэIуIуIэхэм налшыкдэсхэр кьыхагъэщIэныр кьыщыщIидзар Новгород Ищхьэрэщ.

Налшык щекIуэкIа зэпэщIэтыныгъэ «Волга»-м нэхь жыдэжрэу къызыщIидзащ. АрщхьэкIэ етIуанэ дакьикъэр екIуэкIыу хьэщIэхэм кьыхата упловой зыри кьахуэхэкъым.

ЗэIуIэм и яп1ыхьэм хухаа зэманым и ныкъуэм нэблагъэуэ «Спартак-Налшыкым» яп1э ебгъэрыкIуэныгъэ шынагъуэ къызэригъэпэщащ. Налшыкдэсхэм я контратакэм хуэгъэзащ Іэзэу кьаекIуэкIа Арсен зэуа топыр кьызыщIэн хуэзанщIэу лъэтащ.

ИкIэм-икIэжьм «Спартак-Налшыкым» и ебгъэрыкIуэныгъэ кьыхэщIыкIа Концедаловым, 57 - пенальтикIэ, (1:0). Митришевым, 54 - (2:0). Буйтрагъ, 76 - (3:0)

Дагъуэ хуащIащ Концедаловым, Гъэщокъуэм, Бендзь, Овсиенкэ.

ТРЕНЕРЫЩIЭР эи пашэу яп- зэIуIуIэр езыгъэжIуэкIыну къызыпэщылъ ди щIалэхэм «Спартак-Налшыкым» кьыдэщIхэр куэдкIэ щыгуфырт. Къыхэдгъэзынущи, мыгъэрей